

## **Teksty z epoki, listy, antologie**

Bain Aleksander, *Umysł i ciało. Mniemania o ich wzajemnym stosunku*, tłum. Franciszek Krupiński, Warszawa 1874.

Bogacki Feliks, *Fizjologia czy psychologia*, „Przegląd Tygodniowy” 1872, nr 1–5.

Brzozowski Stanisław, *Józef Kremer jako pisarz, historyk i filozof*, Warszawa 1902.

Brzozowski Stanisław, *Józefa Kremera poglądy na sztukę i jej historię*, Warszawa 1903.

Buszczyński Stefan, *Marzenia o pojednaniu się z Rosją*, Lwów 1872.

Buszczyński Stefan, *Rękopis z przyszłego wieku. Fantazja społeczna z roku 1881*, Kraków 1918.

Cegielski Hipolit, *Nauka poezji zawierająca teorię poezji i jej rodzajów oraz znaczny zbiór najcelniejszych wzorów poezji polskiej do teorii zastosowany*, Poznań 1845.

Chlebowski Bronisław, *Piotr Chmielowski, jako krytyk*, [w:] *Piotr Chmielowski, Dzieje krytyki literackiej w Polsce*, Warszawa 1902.

Chmielowska Maria, *list do Henryka Struvego*, rps, 5/18 maja 1904, BJ, sygn. Przyb. 2/60.

Chmielowski Piotr, *Co wychowanie z dziecka zrobić może i powinno. Wskazówki postępowania z dziećmi na doświadczeniu i nauce oparte*, Warszawa 1874.

Chmielowski Piotr, *Dom i szkoła*, „Opiekun Domowy” 1872, nr 21.

Chmielowski Piotr, *Dzieje krytyki literackiej w Polsce*, Warszawa 1902.

Chmielowski Piotr, *Filozof w rękach reakcji*, „Ateneum” 1899, t. 2 (54), z. 4.

Chmielowski Piotr, *Geneza fantazji. Szkic psychologiczny*, Warszawa 1873.

Chmielowski Piotr, *Głowa czy serce?*, „Opiekun Domowy” 1872, nr 29.

Chmielowski Piotr, *Historia literatury polskiej*, t. 4, Warszawa 1900.

Chmielowski Piotr, *Kobiety Mickiewicza, Słowackiego i Krasińskiego. Studium literackie*, Warszawa 1873.

Chmielowski Piotr, *Kremer i Taine o sztuce greckiej*, „Niwa” 1875, R. 4, t. 7.

Chmielowski Piotr, *Książka do czytania dla dzieci*, Warszawa 1875.

Chmielowski Piotr, *Listy do Henryka Struvego*, rps, Biblioteka Jagiellońska, sygn. Przyb. 2/60.

Chmielowski Piotr, *Nasi uczeni*. 1. *Józef Kremer*, „Niwa” 1875, R. 4, t. 8.

[Chmielowski Piotr?], *Odczyty publiczne*, „Niwa” 1872, nr 3.

Chmielowski Piotr, *Pisma krytycznoliterackie*, t. 1 i 2, oprac. Henryk Markiewicz, Warszawa 1961.

[Chmielowski Piotr], *Pozytywizm i pozytywiści*, „Niwa” 1873, nr 29.

Chmielowski Piotr, *Przegląd piśmiennictwa polskiego: z „Estetyki i życia” przez Łozińskiego*, „Przegląd Tygodniowy” 1872, nr 8.

Chmielowski Piotr, *Przekonania*, „Opiekun Domowy” 1872, nr 15.

Chmielowski Piotr, Studia i szkice z dziejów literatury polskiej, seria 1 i 2, Kraków 1886.

Chmielowski Piotr, Zarys literatury polskiej z ostatnich lat szesnastu, Wilno 1881.

Chomętowski Stanisław, Oddział Chorób Umysłowych, Nerwowych i Psychiatrii Sądowej. Posiedzenie 1sze, dnia 14 grudnia 1864 roku, „Pamiętnik Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego” 1865, t. 53.

Chomętowski Stanisław, Zakłady dla obłąkanych w Księstwie Poznańskim, „Pamiętnik Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego” 1866, t. 55.

[Dzieduszycki Wojciech] W. Dz., Fantazje, Kraków 1871.

[Dzieduszycki Wojciech], Uczone fantazje, Kraków 1871.

Głowacki Aleksander, Logika Milla. Przekład i streszczenie w oparciu o tłumaczenie rosyjskie F. Rezeniera wydane w Petersburgu 1865, Biblioteka Publiczna m. st. Warszawy, rps, sygn. 194 IV; <http://mbc.cyfrowemazowsze.pl/dlibra/doccontent?id=12879> (dostęp: 13 lutego 2016).

Głowacki Aleksander, O odkryciach i wynalazkach. Odczyt popularny wypowiedziany dnia 23 marca 1873 r., Warszawa 1873.

Głowacki Aleksander, Najogólniejsze ideały życiowe, Warszawa 1901.

Głowacki Aleksander, Sprawy dziecinne, „Opiekun Domowy” 1872, nr 19, 23, 28.

Głowacki Aleksander, W sprawie oświaty, „Opiekun Domowy” 1872, nr 33.

Gomulicki Wiktor, Ciury. Powieść, cz. 1–3, Warszawa 1907.

Hegel Georg Wilhem, Zasady filozofii prawa, tłum. Adam Landman, Warszawa 1969.

Hoyer Henryk, Krytyka, „Tygodnik Lekarski” 1867, nr 6–7.

Hoyer Henryk, Struve contra Markiewicz, „Tygodnik Lekarski” 1867, nr 27.

Janikowski Andrzej, Patologia i terapia chorób umysłowych, Warszawa 1864.

Jellenta Cezary, Literatura i sztuka. Zakapturzony idealizm, „Prawda”, 1 IX (20 VIII) 1888, R. 8, nr 35.

Kamiński Jan Maurycy, O stosunku poezji do życia społecznego, „Przegląd Tygodniowy” 1872, nr 6.

Kaszewski Kazimierz, Dr Henryk Struve. (Zarys 35-letniej działalności jako profesora i pisarza). Odbitka z „Biblioteki Warszawskiej”, Warszawa 1898.

Kaszewski Kazimierz, Nauka logiki i jej korzyści, „Tygodnik Ilustrowany” 1861, nr 113.

Kazimierz Kaszewski, Pozytywizm, jego metoda i następstwa, „Biblioteka Warszawska” 1869, t. 2.

Konopnicka Maria, Korespondencja, t. 2: Konopnicka – Orzeszkowa, 1879–1910, oprac. Edmund Jankowski, Wrocław 1972.

Korespondencja Henryka Struvego, rps, Biblioteka Jagiellońska w Krakowie, sygn. Przyb. 1/60–11/60.

[Kaszewski Józef Ignacy], Listy do Redakcji Gazety Warszawskiej I.J. Kaszewskiego, cz. I: (Dokończenie), „Gazeta Warszawska” 1853, nr 286.

Kraszewski Józef Ignacy, System Trentowskiego treścią i rozbiorem analityki logicznej okazany, Lipsk 1847.

[Kraszewski Józef Ignacy], Wyjątek z listu J.I. Kraszewskiego, „Biblioteka Warszawska” 1845, t. 3.

Kraushar Aleksander, Siedmioletnie Szkoły Głównej Warszawskiej. 1862–1869. Wydział prawa i administracji: notatki do historii szkół prawa w Polsce, Warszawa–Kraków 1883.

Kremer Józef, Listy z Krakowa, t. 1, Kraków 1843, t. 2–3, Wilno 1855.

Kremer Józef, Najcelniejsze filozoficzne nauki o duszy, przed sądem krytycznym obecnej nam filozofii, „Biblioteka Warszawska” 1867, t. 1. Także jako osobna odbitka: Warszawa 1867.

Kremer Józef, Nowy wykład logiki, Warszawa 1878.

Kremer Józef, O sztuce Grecji starożytnej, „Tygodnik Ilustrowany” 1866, t. 13, nr 342–345. Także jako osobna odbitka: Józef Kremer, Grecja starożytna i jej sztuka, zwłaszcza rzeźba. Streszczenie wykładów, mianych przez autora w szkole sztuk pięknych w Krakowie, w półroczu zimowym 1866/7, Poznań 1868.

Kremer Józef, Wykład systematyczny filozofii obejmujący wszystkie jej części w zarysie. Dla miłośników tej umiejętności pragnących dokładniej się z nią obeznać, t. 1: Fenomenologia, Logika, Kraków 1849, t. 2: Rzecz o naturze i o duchu ludzkim, Wilno 1852.

Kronika dwutygodniowa, „Klinika” 1867, nr 2.

Krupiński Franciszek, O filozofii w Polsce, [w:] Albert Schwegler, Historia filozofii w zarysie, tłum. Franciszek Krupiński, Warszawa 1863.

Krupiński Franciszek, Przegląd literacki, „Wieniec” 1872, t. 1, nr 17.

Krupiński Franciszek, Przyszłość filozofii, Warszawa 1864.

Krupiński Franciszek, Romantyzm i jego skutki, „Ateneum” 1876, z. 4, przedruk w: Programy i dyskusje literackie okresu pozytywizmu, oprac. Janina Kulczycka-Saloni, Wrocław 1985.

Krupiński Franciszek, Szkoła pozytywna, Warszawa 1868.

Krupiński Franciszek, Wczasy warszawskie, „Wieniec” 1872, t. 1, nr 13–15, 18–19, 23–24, 32, 43, t. 2, nr 59, 62. Także jako osobna odbitka: Warszawa 1872.

„Krynica wiadomości” – korespondencja Józefa Kremera z lat 1834–1875, red. Zbigniew Sudolski, Kraków 2007.

Książka jubileuszowa dla uczczenia pięćdziesięcioletniej działalności naukowej Prof. Dr. Szokalskiego, red. Julian Talko, Warszawa 1884.

Księga pamiątkowa zjazdu wychowawców Szkoły Głównej w 40ą rocznicę jej założenia, Warszawa 1905.

Księga pamiątkowa zjazdu byłych wychowawców byłej Szkoły Głównej Warszawskiej w 50-tą rocznicę jej założenia, Warszawa 1914.

Libelt Karol, Filozofia i krytyka, t. 1–3, Poznań 1874, t. 4–6 Poznań 1875.

Libelt Karol, Samowładztwo rozumu i objawy filozofii słowiańskiej. O miłości ojczyzny. System umnictwa. O panteizmie w filozofii, oprac. i wstęp Andrzej Walicki, Warszawa 2014.

Łyskanowski Marcin, Z dziejów psychiatrii polskiej XIX stulecia: spór „psychików” i „somatyków” w warszawskim środowisku lekarskim, „Psychiatria Polska” 1971, nr 5 (2).

Majer Józef, Fizjologia układu nerwowego, Kraków–Warszawa 1854.

Markiewicz Stanisław, Jeszcze słów kilka o roli Virchowa w rozprawie pf. Struve. „O istnieniu duszy i jej udziale w chorobach umysłowych”, „Klinika” 1867, nr 21.

Markiewicz Stanisław, Słówko o roli jaką odgrywa Virchow, w rozprawie profesora Struvego: „O duszy i jej udziale w chorobach umysłowych”, „Klinika” 1867, nr 17.

Marzenie, „Niwa” 1872, nr 17.

Matuszewski Henryk, Wsteczność i reakcja, „Kurier Codzienny” 1894, nr 274, 277, 321, przedruk w: Programy i dyskusje literackie okresu Młodej Polski, oprac. Maria Podraza-Kwiatkowska, Wrocław 1977.

Mikulski Leopold, Przegląd literatury polskiej. O istnieniu duszy i jej udziale w chorobach umysłowych, „Przegląd Tygodniowy” 1867, nr 4.

Ochorowicz Julian, Duch i mózg. Studium psycho-fizjologiczne, Warszawa 1872.

Ochorowicz Julian, Jak należy badać duszę? Czyli o metodzie badań psychologicznych, Warszawa 1869.

Ochorowicz Julian, Kilka uwag nad artykułem p. Feliksa Bogackiego pt. „Fizjologia czy psychologia”, „Przegląd Tygodniowy” 1872, nr 9.

Ochorowicz Julian, Miłość, zbrodnia, wiara, i moralność. Kilka studiów z psychologii kryminalnej, Warszawa 1870.

Ochorowicz Julian, O twórczości poetyckiej ze stanowiska psychologii, Lwów 1877.

Ochorowicz Julian, O wolności woli, Warszawa 1871.

Ochorowicz Julian, Wstęp i pogląd ogólny na filozofię pozytywną, Warszawa 1872.

Ochorowicz Julian, Z dziennika psychologa. Wrażenia, uwagi i spostrzeżenia w ciągu dziesięciu lat spisane, Warszawa 1876.

Orzeszkowa Eliza, Listy zebrane, t. 5, Wrocław 1961.

Orzeszkowa Eliza, O sobie, oprac. Julian Krzyżanowski, Warszawa 1974.

Orzeszkowa Eliza, Pisma krytycznoliterackie, oprac. Edmund Jankowski, Wrocław 1959.

Orzeszkowa Eliza, Publicystyka społeczna, t. 1, wybór i wstęp Grażyna Borkowska, oprac. Iwona Wiśniewska, Kraków 2005.

Pląskowski Romuald, „Fantazyjne objawy zmysłowe”, przez Dra Szokalskiego..., „Pamiętnik Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego” 1864, t. 51.

Pląskowski Romuald, Notatki z podróży odbytej w 1858 roku, przez J. Rolle..., „Pamiętnik Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego” 1865, t. 52.

Pląskowski Romuald, Psychiatria, cz. 1, Warszawa 1868.

Pląskowski Romuald, Wykaz tabelaryczny ruchu obłąkanych mężczyzn w przeciągu lat 10 w Szpitalu św. Jana Bożego (braci miłosierdzia) w Warszawie, „Pamiętnik Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego” 1866, t. 55.

Programy i dyskusje literackie okresu pozytywizmu, oprac. i wstęp Janina Kulczycka-Saloni, Wrocław 1985.

Prus Bolesław, Listy, oprac. Krystyna Tokarzówna, Warszawa 1959.

Prus Bolesław, Pisma wszystkie. Humoreski, nowele, opowiadania, t. 1, red. i wstęp Tadeusz Żabski, Warszawa–Lublin 2014.

Prus Bolesław, Pisma wszystkie. Notatki twórcze, t. 1, oprac. Magdalena Kreft, Anna Martuszevska, wstęp Anna Martuszevska, Warszawa–Lublin 2014.

Prus Bolesław, Pisma, red. Zygmunt Szweykowski, t. 29: Studia literackie, artystyczne i polemiki, Warszawa 1950.

Schopenhauer Arthur, Świat jako wola i przedstawienie, t. 1 i 2, tłum. i wstęp Jan Garewicz, Warszawa 1994.

Schwegler Albert, Historia filozofii w zarysie, tłum., wstęp i dodatek Franciszek Krupiński, Warszawa 1863.

Słownik języka polskiego..., cz. 1, red. Aleksander Zdanowicz, Michał B. Szyszka, January Filipowicz, Walerian Tomaszewicz i inni, Wilno 1861.

Stara i młoda prasa. Przyczynek do historii literatury ojczystej 1866–1872. Kartki ze wspomnień Eksdziennikarza, oprac. Dobrosława Świerczyńska, Warszawa 1998.

Struve Henryk, Cechy charakterystyczne filozofii i jej znaczenie w porównaniu z innymi naukami. Mowa miana na akcie uroczystym Uniwersytetu Warszawskiego, tłum. Stanisław Tomaszewski, Warszawa 1875.

Struve Henryk, Historia filozofii w Polsce na tle ogólnego rozwoju życia umysłowego, Warszawa 1900.

Struve Henryk, Józef Kremer i Karol Libelt. Charakterystyka ich dążeń filozoficznych, „Kłosa” 1875, nr 535.

Struve Henryk, Korespondencja, „Gazeta Lekarska” 1867, nr 51.

Struve Henryk, Ks. Krupiński jako filozof, Warszawa 1898.

Struve Henryk, O estetycznym wychowaniu kobiety: wykład publiczny miany w auli Szkoły Głównej Warszawskiej dnia 29 marca 1867 r., Warszawa 1867.

Struve Henryk, O istnieniu duszy i jej udziale w chorobach umysłowych. Dwie rozprawy czytane na posiedzeniach Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego, Warszawa 1867.

Struve Henryk, O nieśmiertelności duszy, Warszawa 1884.

Struve Henryk, O pięknie i jego objawach. Wykład publiczny miany w Warszawie dnia 5 maja 1865 r. dodatkiem uwag estetycznych zbogacony, Warszawa 1865.

Struve Henryk, O temperamentach, Warszawa 1864.

Struve Henryk, „O warunkach świadomości” rozbiór krytyczny pracy..., „Biblioteka Warszawska” 1875, t. 1.

Struve Henryk, Rola Virchowa w mojej rozprawie „O istnieniu duszy i jej udziale w chorobach umysłowych”, „Klinika” 1867, nr 19.

Struve Henryk, Synteza dwóch światów, Warszawa 1876.

Struve Henryk, Wykład systematyczny logiki, czyli nauka dochodzenia i poznania prawdy, t. 1, Warszawa 1870.

Struve Henryk, Wykłady o logice miane w Szkole Głównej Warszawskiej w r. 1863, [b. m. r.].

Struve Henryk, Życie i prace Józefa Kremera, [w:] Józef Kremer, Dzieła, t. 1, Warszawa 1877.

Szokalski Wiktor Feliks, Fantazyjne objawy zmysłowe, t. 1, Warszawa 1861, t. 2, Warszawa 1863.

Szokalski Wiktor Feliks, Mowa D-ra Szokalskiego na III-cim Zjeździe przyrodników i lekarzy polskich w Krakowie 21 Lipca 1881 r., [w:] Książka jubileuszowa dla uczczenia pięćdziesięcioletniej działalności naukowej Prof. Dr. Szokalskiego, red. Julian Talko, Warszawa 1884.

Szokalski Wiktor Feliks, Początek i rozwój umysłowości w przyrodzie, Warszawa 1885.

Szokalski Wiktor Feliks, Przemowa przy otwarciu kursu fizjologii D-ra Szokalskiego profesora Cesarsko-Królewskiej Warszawskiej Medyko-Chirurgicznej Akademii, d. 4 listopada 1859 r., [w:] Książka jubileuszowa dla uczczenia pięćdziesięcioletniej działalności naukowej Prof. Dr. Szokalskiego, red. Julian Talko, Warszawa 1884.

Szokalski Wiktor Feliks, Wspomnienia z przeszłości, t. 1 i 2, Wilno 1921.

Śniadecki Jan, Filozofia umysłu ludzkiego, czyli rozważny wywód sił i działań umysłowych, Warszawa 1834.

Świętochowski Aleksander, Dumania pesymisty, oprac. i wstęp Ewa Paczoska, Warszawa 2002.

Świętochowski Aleksander, Pleśń społeczna i literacka, [w:] tegoż, Wybór pism krytycznoliterackich, oprac. Samuel Sandler, Maria Brykalska, Warszawa 1973.

Świętochowski Aleksander, Przegląd literacki, „Przegląd Tygodniowy” 1873, nr 32–33.

Świętochowski Aleksander, Przegląd piśmiennictwa polskiego, „Przegląd Tygodniowy” 1871, nr 2–4.

Świętochowski Aleksander, Wybór pism krytycznoliterackich, oprac. Samuel Sandler, Maria Brykalska, Warszawa 1973.

Taine Hippolyte, Filozofia sztuki, tłum. Antoni Sygietyński, przedm. Jadwiga Brodzińska, Gdańsk 2010.

Taine Hipolit, O inteligencji, tłum. Stanisław Tomaszewski, Warszawa 1873.

Talko Julian, Prof. dr Wiktor Feliks Szokalski z portretem jubilata, [w:] Książka jubileuszowa dla uczczenia pięćdziesięcioletniej działalności naukowej Prof. Dr. Szokalskiego, red. Julian Talko, Warszawa 1884.

Trentowski Bronisław Ferdynand, Chowanna, czyli system pedagogiki narodowej jako umiejętności wychowania, nauki i oświaty, słowem wykształcenia naszej młodzieży, t. 1 i 2, Poznań 1842.

Trentowski Bronisław Ferdynand, Myślni, czyli całokształt logiki narodowej, t. 1 i 2, Poznań 1844.

Trentowski Bronisław, Panteon wiedzy ludzkiej lub Pantologia, encyklopedia wszech nauk i umiejętności, propedeutyka powszechna i wielki system filozofii, t. 1, Poznań 1873, t. 2, Poznań 1874, t. 3, Poznań 1881.

Tyszyński Aleksander, Dwie świtezianki, czyli rzut oka na ostatni okres poezji polskiej, Warszawa 1871.

Tyszyński Aleksander, Pierwsze zasady krytyki powszechnej, t. 1, Warszawa 1870.

Tyszyński Aleksander, Prelekcja wstępna historii literatury polskiej z r. 1866 w Szkole Głównej Warszawskiej, „Biblioteka Warszawska” 1866, t. 4.

Tyszyński Aleksander, Rozbiory i krytyki, t. 1–3, Petersburg 1854.

Tyszyński Aleksander, Wizerunki polskie. Zbiór szkiców literackich, Warszawa 1875.

Wiszniewski Michał, Charaktery rozumów ludzkich, Kraków 1837.

Wiszniewski Michał, O rozumie ludzkim jego siłach, przymiotach i sposobach kształcenia, Warszawa 1848.

Wundt Wilhelm, Wykłady o duszy ludzkiej i zwierzęcej, t. 1 i 2, red. Ludwik Masłowski, Kraków 1873.

X. W. B., Krótki rys życia księdza Franciszka Krupińskiego..., Warszawa 1899.

Ziemięcka Eleonora, Myśli o wychowaniu kobiet, Warszawa 1843.

### **Literatura przedmiotu**

Andrukowicz Wiesław, Różnojednia, czyli (po)nowoczesna koncepcja dydaktyki komplementarnej Bronisława F. Trentowskiego, „Chowanna” 2009, tom jubileuszowy.

Bachórz Józef, O potrzebie scalania polskiego wieku XIX, „Wiek XIX” 2008, nr 1 (43).

Bachórz Józef, Poszukiwanie realizmu. Studium o polskich obrazkach prozą w okresie międzypowstaniowym 1831–1863, Gdańsk 1972.

Bachórz Józef, Pozytywistka na rozdrożu, [w:] Przełom antypozytywistyczny w polskiej świadomości kulturowej końca XIX wieku, red. Tadeusz Bujnicki, Janusz Maciejewski, Wrocław 1986.

Baczewski Antoni, Eliza Orzeszkowa jako krytyk literacki, Zielona Góra 1981.

Baczko Bronisław, Horyzonty problemowe polskiego heglizmu, [w:] Polskie spory o Hegla 1830–1860, Warszawa 1966.

Bartoszewicz Antonina, O głównych terminach i pojęciach w polskiej krytyce literackiej w pierwszej połowie XIX wieku, Warszawa–Poznań 1973.

Bielecki Tadeusz, Krupiński Tadeusz, Strzałko Jan, Historia antropologii w Polsce, „Przegląd Antropologiczny” 1987, t. 53, z. 1–2.

Bielik-Robson Agata, Inna nowoczesność. Pytania o współczesną formułę duchowości, Kraków 2000.

Bielik-Robson Agata, „Na pustyni” – kryptoteologie późnej nowoczesności, Kraków 2008.

Bielik-Robson Agata, Duch powierzchni. Rewizja romantyczna i filozofia, Kraków 2004.

Błaszczyk Leon Tadeusz, Danielewicz Jerzy, Szkoła Główna Warszawska (1862–1869) i jej rola w kształtowaniu się ideologii pozytywistycznej, odblask z: „Przegląd Nauk Historycznych i Społecznych” 1952, t. 2.

Bobrowska Barbara, Małe narracje Prusa, Gdańsk 2004.

Borkowska Grażyna, Cudzoziemki. Studia o polskiej prozie kobiecej, Warszawa 1996.

Borkowska Grażyna, Orzeszkowa jako krytyk literacki. Uwagi przedwstępne do hasła słownikowego, [w:] Dyskursy krytycznoliterackie 1764–1918. Wokół „Słownika polskiej krytyki literackiej”, t. 2, red. Mirosław Strzyżewski, Toruń 2012.

Borkowska Grażyna, Pozytywiści i inni, Warszawa 1996.

Borkowska Grażyna, Publicystyka Elizy Orzeszkowej jako szkoła myślenia obywatelskiego, [w:] Eliza Orzeszkowa, Publicystyka społeczna, t. 1, wybór i wstęp Grażyna Borkowska, oprac. Iwona Wiśniewska, Kraków 2005.

Borzym Stanisław, Józef Kremer i Henryk Struve, [w:] Józef Kremer (1806–1875). Studia i materiały, red. Urszula Bęczkowska, Ryszard Kasperowicz, Jacek Maj, Kraków 2016.

Borzym Stanisław, Poglądy filozoficzne Henryka Struvego, Wrocław 1974.

Brykalska Maria, Aleksander Świętochowski. Biografia, t. 1 i 2, Warszawa 1987.

Brzuska Barbara, „Nic tak nie podnosi ducha jak czytanie klasyków!”. O przekładach autorów antycznych w kręgu Szkoły Główniej, [w:] Szkoła Główna. Kręgi wpływów, red. Urszula Kowalczyk, Łukasz Książek, Warszawa 2017.

Buczyńska-Garewicz Hanna, Czytanie Nietzschego, Kraków 2013.

Budrewicz Tadeusz, Duma i zawstydzenie. Pozytywistów portret zbiorowy a ich obraz w kazaniach, [w:] Pozytywizm i negatywizm. My i wy po stu latach, red. Bogdan Mazan, przy współpr. Słowini Tyneckiej-Makowskiej, Łódź 2005.

Budrewicz Tadeusz, Filozofia profesora Dębickiego sposobem analitycznym wyłożona, [w:] Prus i inni: prace ofiarowane Profesorowi Stanisławowi Ficie, red. Jakub A. Malik, Ewa Paczoska, Lublin 2003.

Budrewicz Tadeusz, Gdakanie słowików. Oceny poezji postyczeniowej w syntezach historycznoliterackich, [w:] Historie literatury polskiej 1864–1914, red. Urszula Kowalczyk, Łukasz Książek, Warszawa 2015.

Budrewicz Tadeusz, Maria Konopnicka wobec Kremera: zależność czy zbieżność, [w:] Józef Kremer (1806–1875). Studia i materiały, red. Urszula Bęczkowska, Ryszard Kasperowicz, Jacek Maj, Kraków 2016.

Budrewicz Tadeusz, Sobieraj Tomasz, W sprawie pozytywistycznego przełomu. Spory krytyczne wokół „Zarysu literatury polskiej z ostatnich lat szesnastu” Piotra Chmielowskiego, Poznań 2015.

Bujnicki Tadeusz, „Logiczna wyobraźnia” i „analogiczny dar odtwarzania” (Sienkiewiczowska obrona powieści historycznej), [w:] Problemy literatury polskiej okresu pozytywizmu, seria 2, red. Edmund Jankowski, Janina Kulczycka-Saloni, Wrocław 1983.



Crary Jonathan, *Camera obscura i jej przedmiot*, tłum. Magdalena Szcześniak, [w:] *Antropologia kultury wizualnej. Zagadnienia i wybór tekstów*, oprac. Iwona Kurz, Paulina Kwiatkowska, Łukasz Zaremba, Warszawa 2012.

Crary Jonathan, *Techniques of the Observer On Vision and Modernity in 19th Century*, Cambridge 1992.

Crary Jonathan, *Zawieszenia percepcji. Uwaga, spektakl i kultura nowoczesna*, tłum. Łukasz Zaremba, Iwona Kurz, oprac. Iwona Kurz, Warszawa 2009.

Daszyk Krzysztof Karol, *Osobliwy Podolak. W kręgu myśli historiozoficznej i społeczno-politycznej Wojciecha hr. Dzieduszyckiego*, Kraków 1993.

Daszyk Krzysztof Karol, *Strażnik romantycznej tradycji. Rzecz o Stefanie Buszczyńskim*, Kraków 2001.

Dobroczyński Bartłomiej, *Historia polskiej myśli psychologicznej. Gałązki z drzewa psyche*, Warszawa 2009.

Dobroczyński Bartłomiej, *Idea nieświadomości w polskiej myśli psychologicznej przed Freudem*, Kraków 2005.

Dobroczyński Bartłomiej, *Józefa Kremera projekt psychologii naukowej*, [w:] *Józef Kremer (1806–1875)*, red. Jacek Maj, Kraków 2007.

Dobroczyński Bartłomiej, *Marcinów Mira, Konceptualny rodowód psychoterapii na ziemiach polskich*, „Przegląd Psychologiczny” 2010, nr 3.

Dobroczyński Bartłomiej, *Marcinów Mira, Spór o filozoficzne podstawy XIX-wiecznej psychiatrii polskiej na przykładzie polemiki Henryka Struvego ze środowiskiem lekarskim*, „Archiwum Historii Filozofii i Myśli Społecznej” 2009, nr 54.

*Dyskursy krytycznoliterackie 1764–1918. Wokół „Słownika polskiej krytyki literackiej”*, t. 2, red. Mirosław Strzyżewski, Toruń 2012.

*Dzieje Uniwersytetu Warszawskiego (1807–1914)*, red. Stefan Kieniewicz, Warszawa 1981.

*Dzieje Uniwersytetu Warszawskiego 1816–1915*, red. Tomasz Kizwalter, Warszawa 2016 (seria „Monumenta Universitatis Varsoviensis 1816–2016”).

Fita Stanisław, *Bolesław Prus i Henryk Struve (Z niedrukowanej korespondencji)*, „Przegląd Humanistyczny” 1962, nr 2.

Fita Stanisław, *Młodzieńcze lektury pokolenia pozytywistów*, [w:] *Książka pokolenia. W kręgu lektur polskich doby postyczeniowej*, red. Ewa Paczoska, Jolanta Sztachelska, Białystok 1994.

Fita Stanisław, *Piotr Chmielowski w Towarzystwie Literackim im. Adama Mickiewicza*, „Rocznik Towarzystwa Literackiego imienia Adama Mickiewicza” 1981, nr 16.

Fita Stanisław, *Pokolenie Szkoły Głównej*, Warszawa 1980.

Fita Stanisław, *„Pozytywista ewangeliczny” – studia o Bolesławie Prusie*, Lublin 2008.

Flis-Czerniak Elżbieta, *Błądni rycerze i nauczyciele rozumności. Dialogi z romantyzmem w literaturze polskiej lat 1864–1918*, Lublin 2015.

- Foucault Michel, Historia szaleństwa w dobie klasycyzmu, tłum. Helena Kęszycka, wstęp Marcin Czerwiński, Warszawa 1987.
- Foucault Michel, Nadzorować i karać – narodziny więzienia, tłum. Tadeusz Komendant, Warszawa 1998.
- Gawor Leszek, Juliana Ochorowicza filozoficzny program pozytywizmu warszawskiego i koncepcja etyki naukowej, „ΣΟΦΙΑ. Pismo Filozofów Krajów Słowiańskich” 2009, nr 9.
- Gloger Maciej, Bolesław Prus i dylematy pozytywistycznego światopoglądu, Bydgoszcz 2007.
- Gloger Maciej, Jak czytać pozytywizm? Rekonesans, „Poznańskie Studia Polonistyczne. Seria Literacka” 2000, nr 7 (27).
- Gloger Maciej, Pozytywizm i kryzys nowoczesnej tożsamości, [w:] Tożsamość i rozdwojenie w perspektywie mitów, red. Lidia Wiśniewska, Bydgoszcz 2008.
- Gloger Maciej, Pozytywizm: między nowoczesnością a modernizmem, „Pamiętnik Literacki” 2007, nr 1 (98).
- Gloger Maciej, Thomas Carlyle i tajemnica idealizmu Orzeszkowej, [w:] Sekrety Orzeszkowej, red. Grażyna Borkowska, Magdalena Rudkowska, Iwona Wiśniewska, Warszawa 2012.
- Głombik Czesław, Zapomniani krytycy, nieznanymi filozofowie. Rzecz o Aleksandrze Tyszyńskim i Janie Adamskim, Lublin 1988.
- Grabowski Tadeusz, Stanowisko Tyszyńskiego w dziejach krytyki literackiej w Polsce, „Pamiętnik Literacki” 1925, nr 26.
- Habermas Jürgen, Filozoficzny dyskurs nowoczesności, tłum. Małgorzata Łukasiewicz, Kraków 2010.
- Herczyńska Grażyna, Józef Rolle 1829–1894, „Postępy Psychiatrii i Neurologii” 1999, z. 3, [http://ppn.ipin.edu.pl/archiwum/pliki/1999/03/PPiN\\_3-1999-01.pdf](http://ppn.ipin.edu.pl/archiwum/pliki/1999/03/PPiN_3-1999-01.pdf) (dostęp: 29 grudnia 2014).
- Herczyńska Grażyna, Formowanie środowiska psychiatrów w zaborze rosyjskim w II połowie XIX wieku, „Postępy Psychiatrii i Neurologii” 2001, nr 10.
- Horkheimer Max, Theodor Adorno, Dialektyka oświecenia. Fragmenty filozoficzne, tłum. Małgorzata Łukasiewicz, Warszawa 1994.
- Horodyski Władysław, Z życia filozofa (materiały rękopiśmienne do Trentowskiego), cz. 1, Kraków 1912–1914.
- Jakubczak Marzena, O dobrodziejstwie i przekleństwie mitu rozdwojenia psychofizycznego, [w:] Tożsamość i rozdwojenie w perspektywie mitów, red. Lidia Wiśniewska, Bydgoszcz 2008.
- Janicka Anna, Kategoria wyobraźni w pismach krytycznoliterackich Elizy Orzeszkowej, [w:] Sekrety Orzeszkowej, red. Grażyna Borkowska, Magdalena Rudkowska, Iwona Wiśniewska, Warszawa 2012.
- Janicka Anna, Tradycja i zmiana. Literackie modele dziewiętnastowieczności: pozytywizm i „obrzeża”, Białystok 2015.
- Janion Maria, Z zagadnień wczesnej działalności Chmielowskiego, [w:] Pozytywizm, red. Jan Kott, Wrocław 1950.
- Jankowski Edmund, Eliza Orzeszkowa, Warszawa 1980.

- Jankowski Edmund, Próby wierszopisarskie Orzeszkowej, „Prace Polonistyczne” 1952, S. 10.
- Jay Martin, Pieśni doświadczenia. Nowoczesne amerykańskie i europejskie wariacje na uniwersalny temat, tłum. Agnieszka Rejniak-Majewska, Kraków 2008.
- Jedlicki Jerzy, Błędné koło 1832–1864, Warszawa 2008.
- Jedlicki Jerzy, Jakiej cywilizacji Polacy potrzebują. Studia z dziejów idei i wyobraźni XIX wieku, Warszawa 1988.
- Jedlicki Jerzy, Świat zwyrodniały. Lęki i wyroki krytyków nowoczesności, Warszawa 2000.
- Józef Kremer (1806–1875). Studia i materiały, red. Urszula Bęczkowska, Ryszard Kasperowicz, Jacek Maj, Kraków 2016.
- Kaczmarek Zdzisław, Źródła poglądów estetycznych Libelta, Poznań 1930.
- Kieniewicz Stefan, Powstanie styczniowe, Warszawa 1987.
- Kołąkowski Leszek, Filozofia pozytywistyczna. Od Hume’a do Koła Wiedeńskiego, Warszawa 2003.
- Koselleck Reinhart, Dzieje pojęć. Studia z semantyki i pragmatyki języka społeczno-politycznego, tłum. Jarosław Merecki, Wojciech Kunicki, Warszawa 2009.
- Kosmowska Irena, Karol Libelt jako działacz polityczny i społeczny, Poznań 1918.
- Kowalczuk Urszula, Józef Kremer jako wyzwanie. Śmierć, setna rocznica urodzin i kilka wątków recepcji dorobku uczonego, [w:] Józef Kremer (1806–1875). Studia i materiały, red. Urszula Bęczkowska, Ryszard Kasperowicz, Jacek Maj, Kraków 2016.
- Kowalczuk Urszula, Wartościowanie poezji w „Zarysie literatury polskiej z ostatnich lat szesnastu” Piotra Chmielowskiego. Kilka punktów widzenia, „Poznańskie Studia Polonistyczne. Seria Literacka” 2012, nr 19 (39). <https://doi.org/10.14746/pspsl.2012.19.4>
- Kroński Tadeusz, Koncepcje filozoficzne mesjanistów polskich w połowie XIX wieku (na prawach rękopisu), Warszawa 1955.
- Król Zofia, Powrót do świata. Dzieje uwagi w filozofii i literaturze XX wieku, Warszawa 2013.
- Kubicka Joanna, Na przełomie. Pozytywiści warszawscy i pomoc własna, Warszawa 2016. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323524908>
- Kujawski Ryszard, Klasyfikacje chorób umysłowych Adolfa Rotheego (1832–1903), „Postępy Psychiatrii i Neurologii” 2013, nr 22 (1).
- Kulczycka-Saloni Janina, Henryk Sienkiewicz – krytyk i teoretyk literatury, „Pamiętnik Literacki” 1956, nr 4.
- Krzywicki Ludwik, Wspomnienia, t. 2, Warszawa 1958.
- Linkner Tadeusz, Słowiańskie bogi i demony. Z rękopisu Bronisława Trentowskiego, Gdańsk 1998.
- Lipiński Maciej, Jutrzenka horyzontu etycznego polskich pozytywistów. Julian Ochorowicz i Aleksander Świętochowski, „Etyka” 2011, nr 44.
- Literatura południa wieku: twórczość lat sześćdziesiątych XIX stulecia wobec romantyzmu i pozytywizmu, red. Janusz Maciejewski, Warszawa 1992.

- Maciejewski Janusz, Miejsce pozytywizmu polskiego w XIX-wiecznej formacji kulturowej, [w:] Pozytywizm. Języki epoki, red. Grażyna Borkowska, Janusz Maciejewski, Warszawa 2001.
- Maciejewski Janusz, Powstanie styczniowe a przełom kulturowy połowy wieku, [w:] Literatura południa wieku: twórczość lat sześćdziesiątych XIX stulecia wobec romantyzmu i pozytywizmu, red. Janusz Maciejewski, Warszawa 1992.
- Maciejewski Janusz, Przedburzowcy. Z problematyki przełomu między romantyzmem a pozytywizmem, Kraków 1971.
- Maciejewski Janusz, Wiek XIX jako formacja kulturowa i dziewiętnastowieczność jako antywartość, „Wiek XIX” 2008, nr 1 (43).
- Magnone Lena, Herosi wewnętrznej kolonizacji. Rola myśli etycznej Kanta w epoce pozytywizmu i Młodej Polski, „Przegląd Filozoficzno-Literacki” 2009, nr 2.
- Magnone Lena, Maria Konopnicka. Lustra i symptomy, Gdańsk 2011.
- Magnone Lena, Narodziny psychoanalizy – Julian Ochorowicz i Zygmunt Freud, „Kronos” 2010, nr 3 (14).
- Magnone Lena, Psychologizm w krytyce literackiej przed 1918 rokiem, [w:] Dyskursy krytycznoliterackie 1764–1918. Wokół „Słownika polskiej krytyki literackiej”, t. 2, red. Mirosław Strzyżewski, Toruń 2012.
- Makowski Adam, Metoda krytycznoliteracka Piotra Chmielowskiego, Warszawa 2001.
- Makuch Damian Włodzimierz, Stefana Buszczyńskiego „Rękopis z przyszłego wieku” – granice dystopijnej fantazji w drugiej połowie XIX stulecia, „Prace Filologiczne. Literaturoznawstwo” 2014, nr 4 (7).
- Marcinów Mira, Na krawędzi wolności. Szaleństwo jako wybór w filozofii Henryka Struvego, Kraków 2012.
- Markiewicz Grzegorz, Spór o model społeczeństwa na łamach „Przeglądu Tygodniowego” i „Przeglądu Katolickiego” w latach 1864–1880, Łódź 2000.
- Markiewicz Henryk, Antropologia pozytywizmu czy jego czarna legenda, „Teksty Drugie” 2010, nr 5.
- Markiewicz Henryk, Dialektyka pozytywizmu polskiego, Warszawa 1965.
- Markiewicz Henryk, Pozytywiści wobec romantyzmu polskiego, [w:] tegoż, Dialogi z tradycją. Rozprawy i szkice historycznoliterackie, Kraków 2007.
- Markiewicz Henryk, Pozytywiści wobec tradycji polskiego Oświecenia, [w:] tegoż, Dialogi z tradycją. Rozprawy i szkice historycznoliterackie, Kraków 2007.
- Markiewicz Henryk, Pozytywizm, Warszawa 2004.
- Markiewicz Henryk, Spór o przełom pozytywistyczny, „Teksty Drugie” 1991, nr 5–6.
- Martuszevska Anna, Bolesława Prusa „prawidła” sztuki literackiej, Gdańsk 2003.
- Mazan Bogdan, Dlaczego „pozytywizm i negatywizm”, [w:] Pozytywizm i negatywizm. My i wy po stu latach, red. Bogdan Mazan, Łódź 2005.
- Mazan Bogdan, Pozytywizm warszawski z perspektywy mikroświatów tekstowych, Łódź 2002.

Mazur Aneta, Parnasizm w poezji polskiej drugiej połowy XIX wieku, Opole 1993.

Mazur Aneta, Transcendencja realistów. Motywy metafizyczne w polskiej i niemieckiej prozie II połowy XIX wieku, Opole 2001.

Micińska Magdalena, Inteligencja na rozdrożach: 1864–1918, Warszawa 2008.

Miękina-Pindur Jadwiga, Dojrzewanie w czasie. Wokół przyjaźni Bolesława Prusa z Julianem Ochorowiczem, „Konteksty Kultury” 2012, nr 9.

Miękina-Pindur Jadwiga, Między scjentyzmem a spirytyzmem. Diarystyczna transpozycja wrażeń w autobiografii Juliana Ochorowicza pt. „Z dziennika psychologa: wrażenia, uwagi i spostrzeżenia w ciągu dziesięciu lat spisane”, „Konteksty Kultury” 2011, nr 7.

Morawski Stefan, O polskiej teorii i krytyce artystycznej, [w:] Studia z historii myśli estetycznej XVIII i XIX wieku, Warszawa 1961.

Morawski Stefan, Poglądy estetyczne Karola Libelta, [w:] tegoż, Studia z historii myśli estetycznej XVIII i XIX wieku, Warszawa 1961.

Morawski Stefan, Poglądy Józefa Kremera na sztukę, [w:] tegoż, Studia z historii myśli estetycznej XVIII i XIX wieku, Warszawa 1961.

Nycz Ryszard, Poetyka doświadczenia – teoria, nowoczesność, literatura, Warszawa 2012.

Okulicz-Kozaryn Radosław, Jak objąć poetów nakazem pracy. Eliza Orzeszkowa i Piotr Chmielowski wobec „Działu pieśni” Leonarda Sowińskiego, „Poznańskie Studia Polonistyczne. Seria Literacka” 2012, nr 19 (39). <https://doi.org/10.14746/pspsl.2012.19.6>

Olszaniecka Maria, Dziwny człowiek. (O Stanisławie Witkiewiczu), Kraków 1984.

Osiński Dawid Maria, Aleksander Świętochowski w poszukiwaniu formy, Warszawa 2011.

Osiński Dawid Maria, Czy język ulicy da się wystawić i zapisać? Londyńczycy, wilniuchy, warszawiacy, paryżanie i dublinerzy – pisarze dziewiętnastowieczni wobec problemów reprezentacji (na przykładzie szkiców i obrazków), [w:] Ulica – zaułek – bruk. Z problematyki miasta w literaturze drugiej połowy XIX i początku XX wieku, red. Katarzyna Badowska, Agnieszka Janiak-Staszek, Łódź 2013. <https://doi.org/10.18778/7525-975-9.12>

Osiński Dawid Maria, Deskrypcje Oświecenia. Pozytywiści wobec tradycji i kultury wieku rozumu. Przypadek „Przeglądu Tygodniowego”, [w:] Pozytywiści warszawscy. „Przegląd Tygodniowy” 1866–1876. Seria I. Studia, rewizje, konteksty, red. i wstęp Anna Janicka, Białystok 2015.

Osiński Dawid, Dziewiętnastowieczne ratowanie ciągłości. Poezja Adama Asnyka w refleksji Piotra Chmielowskiego, „Poznańskie Studia Polonistyczne. Seria Literacka” 2012, nr 19 (39). <https://doi.org/10.14746/pspsl.2012.19.9>

Osiński Dawid Maria, Realizm wyliczony? Prusa algorytmiczne teorie bytu, kompozycji i języka („Notatki o kompozycji” i nie tylko), [w:] Realiści, realizm, realność. W stulecie śmierci Bolesława Prusa, red. Ewa Paczoska, Bartłomiej Szleszyński, Dawid Maria Osiński, Warszawa 2013.

Osterhammel Jürgen, Historia XIX wieku. Przeobrażenie świata, tłum. Izabela Drozdowska-Broering, Jerzy Kałużny, Adam Peszke, Katarzyna Śliwińska, Poznań 2013.

- Owczarek Aneta, Chmielowski o poetach i poezji, [w:] Piotr Chmielowski i Antoni Gustaw Bem. Konferencja ogólnopolska w 150 rocznicę urodzin, red. Zbigniew Przybyła, Częstochowa 1999.
- Paczoska Ewa, Krytyka literacka pozytywistów, Wrocław 1988.
- Paczoska Ewa, Od szkicu do obrazu i z powrotem. „Pod szychdami” Bolesława Prusa, „Wiek XIX” 2014, R. 7 (49).
- Paczoska Ewa, Prawdziwy koniec XIX wieku. Śladami nowoczesności, Warszawa 2010.
- Perkowska Urszula, Działalność Józefa Kremiera w Towarzystwie Naukowym Krakowskim i Akademii Umiejętności, [w:] Józef Kremer (1806–1875). Studia i materiały, red. Urszula Bęczkowska, Ryszard Kasperowicz, Jacek Maj, Kraków 2016.
- Pieróg Stanisław, Franciszka Krupińskiego rozprawa z romantyzmem, [w:] Romantyzmy polskie, red. Anna Dziedzic, Tomasz Herbich, Stanisław Pieróg, Piotr Ziemiński, Warszawa 2016.
- Pieścikowski Edward, „Dramatyczna epoka, którą nazywamy pozytywizmem”. Poglądy Zygmunta Szweykowskiego na pozytywizm polski, „Poznańskie Studia Polonistyczne. Seria Literacka” 2000, nr 7 (27).
- Płachecki Marian, Wojny domowe. Szkice z antropologii słowa publicznego w dobie zaborów (1800–1880), Warszawa 2009.
- Polska krytyka literacka w XIX wieku, red. Mirosław Strzyżewski, Toruń 2005.
- Polska myśl filozoficzna i społeczna, t. 1: 1831–1863, red. Andrzej Walicki, Warszawa 1973.
- Polska myśl filozoficzna i społeczna, t. 2, red. Barbara Skarga, Warszawa 1975.
- Pozytywizm i negatywizm. My i wy po stu latach, red. Bogdan Mazan, Łódź 2005.
- Pużyński Stanisław, Choroba psychiczna – problemy z definicją oraz miejscem w diagnostyce i regulacjach prawnych, „Psychiatria Polska” 2007, t. 41, nr 3.
- Problematyka religijna w literaturze pozytywizmu i Młodej Polski. Świadectwa poszukiwań, red. Stanisław Fita, Lublin 1993.
- Przerabianie XIX wieku, red. Ewa Paczoska, Bartłomiej Szleszyński, Warszawa 2011.
- Radgowski Michał, Rozwój poglądów filozoficznych ks. Franciszka Krupińskiego, „Archiwum Historii Filozofii i Myśli Społecznej” 1957, t. 2.
- Rancière Jacques, Dzielenie postrzegalnego. Estetyka i polityka, tłum. Maciej Kropiwnicki, Jan Sowa, Kraków 2007.
- Rancière Jacques, Estetyka jako polityka, tłum. Julian Kutyła, Paweł Mościcki, Warszawa 2007.
- Ratajczak Wiesław, Piotra Chmielowskiego argumenty przeciw poetom i poezji (w „Zarysie literatury z ostatnich lat szesnastu”), „Poznańskie Studia Polonistyczne. Seria Literacka” 2012, nr 19 (39).  
<https://doi.org/10.14746/psspl.2012.19.5>
- Saganiak Magdalena, Hermeneutyka Piękna. Koncepcja sztuki i estetyki Józefa Kremiera, [w:] Polska krytyka literacka w XIX wieku, red. Mirosław Strzyżewski, Toruń 2005.
- Skarbek Janusz, Koncepcja nauki w pozytywizmie polskim, Wrocław 1968.

Skarga Barbara, Julian Ochorowicz. Pozytywizm i okultyzm, [w:] Polska myśl filozoficzna i społeczna, t. 2, red. Barbara Skarga, Warszawa 1975.

Skarga Barbara, Narodziny pozytywizmu polskiego 1831–1864, Warszawa 2013.

Skarga Barbara, O kilku problemach pozytywizmu polskiego, [w:] Polska myśl filozoficzna i społeczna, t. 2, red. Barbara Skarga, Warszawa 1975.

Skarga Barbara, Prepozytywizm polski wobec heglizmu polskiego i Hegla, [w:] Polskie spory o Hegla 1830–1860, Warszawa 1966.

Skarga Barbara, Przyrodoznawstwo i filozofia, [w:] Problemy literatury polskiej okresu pozytywizmu, seria 2, red. Edmund Jankowski, Janina Kulczycka-Saloni, Wrocław 1983.

Skarga Barbara, Hochfeldowa Anna, Polska myśl filozoficzna w epoce pozytywizmu, [w:] 700 lat myśli polskiej, t. 6: Filozofia i myśl społeczna w latach 1865–1895, cz. 1, Warszawa 1980.

Słownik polskiej krytyki literackiej 1764–1918. Pojęcia – terminy – zjawiska – przekroje, t. 1–2, red. Józef Bachórz i in., Toruń–Warszawa 2016.

Sobieraj Tomasz, Formacyjny charakter „Zarysu literatury polskiej z ostatnich lat szesnastu” Piotra Chmielowskiego, „Świat Tekstów. Rocznik Słupski” 2011, nr 9.

Sobieraj Tomasz, Kulturowy model dziewiętnastowieczności, „Wiek XIX” 2008, nr 1 (43).

Sobieraj Tomasz, Przekroje pozytywizmu polskiego. W kręgu idei, metody i estetyki, Poznań 2012.

Sobieraj Tomasz, W służbie prawdy i postępu. Ideał antropologiczny uczonego (mężczyzny) we wczesnej publicystyce „Przeglądu Tygodniowego”, [w:] Pozytywiści warszawscy: „Przegląd Tygodniowy” 1866–1876. Seria 1: studia, rewizje, konteksty, red. i wstęp Anna Janicka, Białystok 2015.

Sokołowska Magdalena, Maj Jacek, Plichu Paweł, Józef Kremer. Bibliografia podmiotowo-przedmiotowa, [w:] Józef Kremer (1806–1875). Studia i materiały, red. Urszula Bęczkowska, Ryszard Kasperowicz, Jacek Maj, Kraków 2016.

Sosnowski Maciej, „...przypadkowość, arbitralność, bezład...”. O pojednaniu religii i filozofii w myśli G.W.F. Hegla, [w:] Deus otiosus. Nowoczesność w perspektywie postsekularnej, red. Agata Bielik-Robson, Maciej Sosnowski, Warszawa 2013.

Stachowski Ryszard, Przedmowa. Julian Ochorowicz (1850–1917), czyli o tym, jak psycholog-przyrodnik „dotknął palcem linii łączącej ducha z materią”, [w:] Julian Ochorowicz, Pierwsze zasady psychologii i inne prace, Warszawa 1996.

Stachura-Lupa Renata, Poglądy ideowo-estetyczne Stanisława Tarnowskiego, Kraków 2016.

Stachura-Lupa Renata, Stanisław Tarnowski a estetyka Józefa Kremera, [w:] Józef Kremer (1806–1875). Studia i materiały, red. Urszula Bęczkowska, Ryszard Kasperowicz, Jacek Maj, Kraków 2016.

Stachurski Lech, Hegel a Kremer, Warszawa 2003.

Starzyńska-Kościuszko Ewa, Teoria jaźni Bronisława F. Trentowskiego, „Humanistyka i Przyrodoznawstwo” 2006, nr 12.

Strzyżewski Mirosław, Krytyka romantyczna w refleksji Piotra Chmielowskiego, [w:] Piotr Chmielowski i Antoni Gustaw Bem. Konferencja ogólnopolska w 150 rocznicę urodzin, red. Zbigniew Przybyła, Częstochowa 1999.

Szkoła Główna. Kręgi wpływów, red. Urszula Kowalczyk, Łukasz Książyk, Warszawa 2017.

Szotek Barbara, Aleksander Tyszyński a polska filozofia narodowa, Katowice 1985.

Sztachelska Jolanta, Henryk Struve – estetyk doby przejściowej, [w:] Henryk Struve, Wybór pism estetycznych, oprac. Jolanta Sztachelska, Kraków 2010.

Sztachelska Jolanta, Piotr Chmielowski i legenda pozytywizmu, [w:] Piotr Chmielowski i Antoni Gustaw Bem. Konferencja ogólnopolska w 150 rocznicę urodzin, red. Zbigniew Przybyła, Częstochowa 1999.

Szwarc Andrzej, Akademia Medyko-Chirurgiczna i Szkoła Główna, [w:] Dzieje Uniwersytetu Warszawskiego 1816–1915, red. Tomasz Kizwalter, Warszawa 2016 (seria „Monumenta Universitatis Varsoviensis 1816–2016”). <https://doi.org/10.31338/uw.9788323523765.pp.415-556>

Tokarzówna Krystyna, Młodość Bolesława Prusa, Warszawa 1981.

Tokarzówna Krystyna, Fita Stanisław, Bolesław Prus 1847–1912. Kalendarz życia i twórczości, Warszawa 1969.

Tomkowski Jan, Mój pozytywizm, Warszawa 1993.

Tomkowski Jan, Samobójcy i marzyciele. O zabijaniu poetów, Kielce 2002.

Tyburski Włodzimierz, Ideologia nauki w świadomości polskich środowisk intelektualnych doby pozytywizmu. Rozwój – metamorfozy – załamania, Toruń 1989.

Tynecki Jerzy, Pozytywizm a scjentyzm. Konfrontacje terminologiczne, [w:] tegoż, Światopogląd pozytywizmu. Wybór pism, Łódź 1996.

Walicki Andrzej, Filozofia polskiego romantyzmu, Kraków 2009 (Prace wybrane, t. 2).

Walicki Andrzej, Karola Libelta „filozofia słowiańska”, [w:] Karol Libelt, Samowładztwo rozumu i objawy filozofii słowiańskiej. O miłości ojczyzny. System umnictwa. O panteizmie w filozofii, Warszawa 2014.

Warzenica Ewa, Pozytywistyczny „obóz młodych” wobec tradycji polskiej wielkiej poezji romantycznej (lata 1866–1881), Warszawa 1968.

Warzenica-Zalewska Ewa, Przełom scjentyistyczny w publicystyce warszawskiego „obozu młodych” (lata 1866–1876), Wrocław 1978.

Wichrowski Marek, Spór o naturę postępu historycznego (od Hebrajczyków do śmierci Fryderyka Nietzschego), Warszawa 1995.

Wóycicki Kazimierz, Walka na Parnasie i o Parnas. Materiały i opracowania do dziejów pozytywizmu polskiego, cz. 1: Walka z epigonizmem. Poglądy, wskazania, nadzieje, wróżby, Kraków 1928.

Wroczyński Ryszard, Wstęp, [w:] Pedagogika pozytywizmu warszawskiego, oprac. Ryszard Wroczyński, Wrocław 1958.

Załoski Tomasz, Modernizm artystyczny i powtórzenie. Próba reinterpretacji, Kraków 2012.



Zarys dziejów filozofii polskiej 1815–1918, red. Andrzej Walicki, Warszawa 1986.

Zieleńczyk Adam, Stanowisko Henryka Struwego w dziejach filozofii polskiej, „Przegląd Filozoficzny” 1913, nr 1.

Żabicki Zbigniew, Z problemów ideologii i estetyki pozytywizmu. Publicystyka emigracyjna Józefa Tokarzewskiego na tle prądów epoki, Warszawa 1964.

Żabski Tadeusz, Poglądy estetyczno-literackie Henryka Sienkiewicza, Wrocław 1979.

Żmigrodzka Maria, Orzeszkowa. Młodość pozytywizmu, Warszawa 1965.

Żmigrodzka Maria, Walka o realizm w estetyce i krytyce literackiej kraju w latach 1831–1848, cz. 1, „Pamiętnik Literacki” 1953, t. 44, nr 1.

**W książce wykorzystałem przedręgowane fragmenty następujących artykułów:**

Damian Włodzimierz Makuch, „Fantazyjne objawy zmysłowe” Wiktora Feliksa Szokalskiego – projekt obserwatora z połowy XIX wieku, „Napis” 2014, S. 20, s. 89–105.

Damian Włodzimierz Makuch, Narodziny polskiego scjentyzmu – o kryptometafizycznej dyskusji na temat szaleństwa, [w:] Między przyrodoznawstwem a humanistyką. Przestrzenie kultury polskiego pozytywizmu, red. Maciej Gloger, Tomasz Sobieraj, Warszawa 2016, s. 23–38.

Damian Włodzimierz Makuch, Nieoczywisty inspirator. Myśl estetyczna Józefa Kremera okiem polskich pozytywistów, [w:] Józef Kremer (1806–1875). Studia i materiały, red. Urszula Bęczkowska, Ryszard Kasperowicz, Jacek Maj, Kraków 2016, s. 123–150.

Damian Włodzimierz Makuch, Psychologia w Szkole Głównej, [w:] Szkoła Główna. Kręgi wpływów, red. Urszula Kowalczyk, Łukasz Książyk, Warszawa 2017, s. 153–176.

Damian Włodzimierz Makuch, W cieniu idealizmu. Pojęcie fantazji w dwóch rysach historycznoliterackich lat 60. XIX wieku, [w:] Historie literatury polskiej 1864–1914, red. Urszula Kowalczyk, Łukasz Książyk, Warszawa 2015, s. 159–178